

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 18 stycznia 2005 r. powód Bank (...) S.A. w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) sp. z o.o. w S. kwoty 20.661,35 złotych z czego:

- kwotę 15.369,79 złotych tytułem roszczenia głównego z umownymi odsetkami za opóźnienie w uregulowaniu wierzytelności powoda w wysokości podwójnej stawki odsetek ustawowych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

- kwotę 5.291,56 złotych tytułem odsetek umownych za opóźnienie w wysokości podwójnej stawki odsetek ustawowych należnych powodowi, za okres od dnia 10 czerwca 2003 r. do dnia wniesienia pozwu, z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia niniejszego pozwu oraz kosztami postępowania sądowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż jego roszczenie wynika z zawartej z Centrum (...) S.A. w W. umowy przelewu wierzytelności nr (...), która dotyczyła kolejnych, wymagalnych rat leasingowych należnych z umowy leasingu nr (...) zawartej pomiędzy pozwaną a Centrum (...) S.A. w W.. Powód wezwał stronę pozwaną do dokonywania wpłat wymagalnych rat leasingowych na wskazany rachunek. Wezwanie to pozostało bezskuteczne (pozew k. 2-3).

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu. Argumentując swoje stanowisko (...) sp. z o.o. w S. podniosła, iż za sugestią Centrum (...) S.A. w W. wystąpiła z wnioskiem o zezwolenie do złożenia świadczenia pieniężnego do depozytu sądowego. W dniu 13 maja 2004 r. Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w W. przychylił się przedmiotowego wniosku wydając stosowne orzeczenie. Co więcej strona pozwana wskazała, że zbywca wierzytelności (Centrum (...) S.A. w W.), wbrew regulacji art. 512 k.c., nie tylko nie dokonał aktu zawiadomienia o cesji ale wręcz wyraźnie stwierdził, że od cesji odstąpił. W związku z czym strona pozwana niezwłocznie po podjęciu informacji o zaistniałym sporze – powstaniu wątpliwości – co do osoby wierzyciela, wystąpiła do Sądu z wnioskiem o zezwolenie na złożenie rat leasingowych do depozytu sądowego. Tym samym objęta została ochroną przewidzianą w art. 512 zd. 1 k.c. (odpowiedź na pozew k. 59-64).

W dniu 14 lutego 2006 r. interwencję uboczną po stronie pozwanego zgłosiło Centrum (...) S.A. w W., wnosząc jednocześnie o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych (interwencja uboczna k. 132-136).

Postanowieniem z dnia 1 marca 2006 r. Sąd na podstawie art. 177 § 1 pkt. 1 k.p.c. zawiesił postępowanie w sprawie do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie o sygn. akt XX GC 660/03 przed Sądem Okręgowym w W. (postanowienie k. 161).

Postanowieniem z dnia 10 września 2013 r. Sąd podjął postępowanie w sprawie (postanowienie k. 344).

W dalszych pismach procesowych strony podtrzymały dotychczasowe stanowisko w sprawie (pismo procesowe pełnomocnika powoda z dnia 17 grudnia 2013 r. k. 401-402; pismo procesowe pełnomocnika interwenienta ubocznego k. 407-410).

Na rozprawie w dniu 3 lutego 2014 r., poprzedzającej ogłoszenie wyroku stawili się pełnomocnicy stron (protokół rozprawy k. 412-413).

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 czerwca 2000 r. Centrum (...) S.A. w W. (dalej: (...) S.A.) i Bank (...) S.A. w W. (dalej: Bank (...) S.A.) zawarli porozumienie w sprawie indywidualnego odnawialnego limitu zaangażowania na finansowanie działalności gospodarczej w formie skupu wierzytelności leasingowych. Na podstawie tej umowy Bank (...) S.A. pozostawił do dyspozycji (...) S.A. odnawialny limit w złotych polskich stanowiący równowartość dwudziestu milionów marek niemieckich, w ramach którego zobowiązał się przejmować wierzytelności z tytułu zawartych przez (...) S.A. umów

leasingowych. Strony ustaliły, iż kwoty i terminy wymagalności przejmowanych wierzytelności leasingowych będą określone każdorazowo w indywidualnych umowach przelewu wierzytelności (okoliczność niesporna).

W dniu 15 września 2000 r. (...) S.A. jako leasingodawca, zawarł z (...) sp. z o.o. w S. jako leasingobiorcą, umowę leasingu nr (...), której przedmiotem był leasing operacyjny samochodu ciężarowego marki A (...). Strony ustaliły całkowitą wartość przedmiotu leasingu na kwotę 183.278,69 złotych, co stanowiło równowartość 91.744,85 DEM. Czas trwania umowy został określony w następujący sposób: od dnia podpisania „aktu wydania przedmiotu leasingu” do dnia 30 września 2003 r. Leasingobiorca zobowiązał się do uiszczenia 36 rat leasingowych w wysokości 2.174,35 DEM, każda płatna do 10 dnia miesiąca według ustalonego harmonogramu, począwszy od dnia 10 października 2000 r., a kończąc na 10 września 2003 r. Wysokość opłat leasingowych w złotych polskich miała być liczona według kursu sprzedaży pieniądza w funkcjonującej wówczas DEM (marka niemiecka) w Banku (...) S.A. Oddział w W. na dzień wystawienia faktury, to jest na pierwszy dzień roboczy miesiąca, na który przypadała płatność opłaty leasingowej. Na wypadek nieterminowego wniesienia opłaty miesięcznej lub innej opłaty związanej z umową leasingu, strony zastrzegły odsetki za opóźnienie w wysokości podwójnych odsetek ustawowych (pkt. 9 Warunków Umowy Leasingowej). Jednocześnie leasingobiorca wyraził zgodę na przelanie na rzecz osób trzecich, w tym banków, wierzytelności wynikających z umowy oraz na ewentualne dokonanie cesji wierzytelności z umowy ubezpieczenia przedmiotu leasingu oraz na przewłaszczenie przedmiotu leasingu na zabezpieczenie (pkt. 21 Warunków Umowy Leasingowej) (dowód: umowa leasingu operacyjnego k. 26-27v; Warunki Umowy Leasingowej k. 28-29; aneks nr (...) do umowy k. 29v-30; odpis aktualny z KRS pozwanego k. 50-53, k. 66-71; odpis aktualny z (...) S.A. k. 147-155, k. 384-388).

Na podstawie porozumienia z dnia 16 czerwca 2000 r., (...) S.A., jako cedent, w dniu 22 grudnia 2000 r. zawarł z Bankiem (...) S.A., jako cesjonariuszem, umowę przelewu wierzytelności oznaczoną numerem nr (...). Na podstawie tej umowy doszło do cesji wierzytelności przysługujących cedentowi z tytułu umowy leasingowej nr (...) z dnia 15 września 2000 r. wobec dłużnika (...) sp. z o.o., płatnych w wysokości i terminach określonych w harmonogramie, o łącznej wartości 71.753,55 DEM. W zamian za przeniesienie wierzytelności cesjonariusz zobowiązał się do uiszczenia na rachunek cedenta kwoty 123.290,88 złotych. Zgodnie z harmonogramem, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy cesji, na Bank (...) S.A. zostały przeniesione wierzytelności o zapłatę 33 rat leasingowych. (...) S.A. oświadczył, iż przelana wierzytelność nie była sporna i nie podlegała potrąceniu, jej zbywalność nie podlegała ograniczeniom ustawowym ani umownym, a osobom trzecim nie przysługiwało żadne prawo ani tytuł do niej (dowód: odpis aktualny z KRS powoda k. 6-23, k. 355-380; umowa cesji z dnia 22 grudnia 2000 r. wraz z załącznikiem k. 24-25).

W celu zabezpieczenia wierzytelności Banku (...) S.A. wynikających z powyższej umowy przelewu wierzytelności Bank (...) S.A. zawarły w dniu 5 listopada 2001 r. umowę przewłaszczenia warunkowego, której przedmiotem był (...) A6 o nr rej. (...), stanowiący przedmiot umowy leasingu zawartej przez (...) S.A. z (...) sp. z o.o. Na podstawie tej umowy Bank (...) S.A. otrzymał uprawnienie do złożenia oświadczenia o wstąpieniu w prawa właściciela przedmiotu w wypadku 3-dniowej zwłoki w terminie płatności. (...) S.A. zobowiązał się do bezzwłocznego powiadomienia leasingobiorcy o złożeniu takiego oświadczenia przez Bank (okoliczność niesporna).

Pismem z dnia 17 października 2001 r. (...) S.A. poinformował (...) sp. z o.o. o fakcie złożenia wniosku o otwarcie postępowania układowego, wskazał numer konta bankowego, na który leasingodawca ma dokonywać płatności rat leasingowych, a także nadmienił, iż odstępuje od wszystkich umów cesji wierzytelności leasingowych wobec czego żaden z banków nie miał prawa własności, ani przedmiotów leasingu ani też wierzytelności leasingowych (dowód: pismo z dnia 17 października 2001 r. k. 72).

Wobec wypowiedzenia przez (...) S.A. umowy rachunku bankowego, na który wpłacane były dotychczasowe raty leasingowe uiszczane przez (...) sp. z o.o., Bank (...) S.A. pismem datowanym na dzień 5 listopada 2001 r. zawiadomił w/w spółkę o dokonanej cesji i podał numer rachunku, na który należy dokonywać wpłat na poczet rat leasingowych. Analogiczne pismo Bank (...) S.A. sporządził w dniu 12 grudnia 2001 r. Wezwał nim (...) sp. z o.o. w S. do wpłat wymagalnych rat leasingowych z tytułu umowy leasingu operacyjnego na wskazany rachunek Banku (dowód: pismo z dnia 5 listopada 2001 r. k. 31; pismo z dnia 12 grudnia 2001 r. k. 32; pismo z dnia 15 października 2001 r. k. 73).

W między czasie, pismem z dnia 2 listopada 2001 r. (...) S.A. wskazał, iż odstąpił od wszystkich umów zawartych z bankami i w związku z tym roszczenia banków są niezasadne i jeżeli już winny zostać skierowane do (...) S.A. a nie klientów spółki. Co więcej (...) S.A. oświadczyło, że odstępuje od wszystkich umów cesji wierzytelności leasingowych i aktualnie żaden z banków nie ma prawa własności ani przedmiotów leasingu ani wierzytelności leasingowych. Przestrzeżono również, że zapłacenie raty leasingowej na konto banku a nie na konto (...) S.A. spowoduje nie uregulowania zobowiązań wobec spółki (...) S.A. (dowód: pismo z dnia 2 listopada 2001 r. k. 74).

W dniu 26 listopada 2001 r. spółka (...) wystosowała pismo do Banku (...) S.A., w którym wskazała, że firma (...) S.A. stanowczo zaprzecza aby Bank (...) S.A. uprawniony był do otrzymywania należności leasingowych oraz aby przysługiwało mu prawo własności przedmiotu leasingu. Ponadto spółka podniosła, iż nie jest władna do rozstrzygnięcia sporu kto jest wierzycielem rat leasingowych. (...) sp. z o.o. stanęła na stanowisku, że w przypadku przedstawienia przez Bank (...) S.A. prawomocnego orzeczenia sądowego ustalającego innego niż (...) S.A. wierzyciela należności leasingowych, bądź choćby postanowienia w trybie zarządzenia tymczasowego nakazującego dokonywanie płatności w inny sposób, wtedy spółka to tego orzeczenia się dostosuje (dowód: pismo z dnia 26 listopada 2001 r. k. 76-77).

W kolejnym piśmie z dnia 30 listopada 2001 r. (...) S.A. podtrzymał swoje stanowisko (dowód: pismo z dnia 30 listopada 2001 r. k. 78).

Bank (...) S.A. w dalszym ciągu twierdził, że jest wierzycielem należności leasingowych i domagał się ich zapłaty na swoją rzecz (okoliczność niesporna).

Pismem z dnia 9 stycznia 2002 r. (...) sp. z o.o. podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko z tą modyfikacją, iż wobec ogłoszenia upadłości firmy (...) S.A. przekazywanie Banku (...) S.A. opłat leasingowych możliwe jest po przedstawieniu orzeczenia o wyłączeniu przedmiotowej wierzytelności z masy upadłości (dowód: pismo z dnia 9 stycznia 2002 r. k. 79).

Z kolei pismem z dnia 10 czerwca 2003 r. (...) S.A. poinformował (...) sp. z o.o., iż wierzytelność z łączącej (...) S.A. i spółkę (...) umowy leasingowej objęta jest sporem pomiędzy Bankiem (...) S.A. a (...) S.A. Stąd też zasugerowano dokonywanie wpłat leasingowych do depozytu sądowego. Spółka (...) w dniu 20 czerwca 2003 r. wystąpiła do Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w W. ze stosownym wnioskiem. Postanowieniem z dnia 13 maja 2004 r. Sąd Rejonowy zezwolił (...) sp. z o.o. na złożenie do depozytu sądowego kwoty 19.679,85 złotych tytułem rat leasingowych z umowy leasingu operacyjnego nr (...), z zastrzeżeniem iż przedmiot depozytu ma być wydany uczestnikowi (tj. Banku (...) S.A. lub (...) S.A.) postępowania, który przedłoży prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające, że to jemu przysługuje wierzytelność z umowy leasingu. (...) sp. z o.o. na rzecz (...) S.A. uiściła 32 raty leasingowe (dowód: pismo z dnia 10 czerwca 2003 r. k. 80; postanowienie Sądu z dnia 13 maja 2004 r. k. 81-82; rozliczenie obrotów konta k. 83-89; dowody wpłat k.90-121).

Zgodnie z postanowieniem Sądu z dnia 13 maja 2004 r. (...) sp. z o.o. dokonała następujących wpłat na konto depozytowe:

- kwoty 4.972,21 złotych z tytułu raty leasingowej za miesiąc marzec 2003 r.;
- kwoty 4.723,19 złotych z tytułu raty leasingowej za miesiąc lipiec 2003 r.;
- kwoty 4.962,76 złotych z tytułu raty leasingowej za miesiąc czerwiec 2003 r.;
- kwoty 5.021,69 złotych z tytułu raty leasingowej za miesiąc wrzesień 2003 r. (dowód: potwierdzenia wpłat k. 122-125).

W związku z nie zastosowaniem się do uprzednio wysłanych pism, Bank (...) S.A. pismem z dnia 6 stycznia 2005 r. wezwał (...) sp. z o.o. do uiszczenia wszystkich zaległych i wymagalnych rat w kwocie 15.369,79 złotych jak również

do zapłaty kwoty 5.291,56 złotych z tytułu odsetek za opóźnienie w wysokości podwójnych odsetek ustawowych naliczonych od kwot rat leasingowych wyrażonych w złotych do dnia zapłaty, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 14 stycznia 2005 r. Dodatkowo zawrócono uwagę na fakt, iż od daty wygaśnięcia umowy leasingu tj. od dnia 30 września 2003 r. do chwili sporządzenia przedmiotowego pisma przedmiot leasingu jest przez spółkę bezumownie użytkowany (dowód: pismo z dnia 6 stycznia 2005 r. k. 33-33v; zestawienie rat leasingowych k. 34; odsetki ustawowe od roszczenia k. 35-36).

Wobec braku reakcji po stronie dłużnika, Bank (...) S.A. wystąpił z żądaniem zasądzenia dochodzonej kwoty na drogę sądową (pozew k. 2-3).

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w dniu 24 czerwca 2013 r., w sprawie o sygn. akt I ACa 1446/12 prowadzonej z powództwa (...) S.A. przeciwko Bankowi (...) S.A. o zapłatę, wydał wyrok częściowy, którym oddalił apelację (...) S.A. od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 lipca 2012 r. w zakresie rozstrzygnięcia o oddaleniu powództwa co do kwoty 19.305.128,99 złotych. W ramach tego postępowania (...) S.A. domagał się od Banku (...) S.A. zapłaty kwoty 31.486.136,92 złotych stanowiącej w ocenie spółki różnicę między wartością przejętych przez Bank przedmiotów, opłat leasingu lub ich wierzytelności, a zadłużeniem (...) S.A. wobec Banku. (...) S.A. twierdził, iż oświadczeniem z dnia 15 października 2001 r. dokonał skutecznego odstąpienia od umów o przewłaszczenie oraz cesji, zawartych z Bankiem w celu zabezpieczenia roszczeń Banku z umów o finansowanie. Bank (...) S.A. nie uznał odstąpienia za skuteczne i złożył oświadczenia o przejęciu na własność przedmiotów leasingu i opłat leasingowych. Po przeprowadzeniu przewodu sądowego Sąd Okręgowy rozpoznający sprawę w I instancji uznał, iż (...) S.A. nie wykazał podstaw do rozwiązania przez niego łączących go z Bankiem umów o przewłaszczenie warunkowe pojazdów oraz przelewu wierzytelności, a Sąd Apelacyjny rozpoznając apelację (...) S.A. od tego wyroku, którą częściowo oddalił, przychylił się do tego stanowiska Sądu I instancji (dowód: pismo z dnia 5 listopada 2001 r. k. 140; pismo z dnia 15 października 2001 r. wraz z załącznikiem k. 141-146; odpis wyroku częściowego Sądu Apelacyjnego w W. I Wydziału Cywilnego sygn. akt I ACa 1446/12 z uzasadnieniem k. 295-341).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych dokumentów złożonych do akt jak również w oparciu o niesporne, bowiem wyraźnie, bądź milcząco przyznane twierdzenia stron, które nie budziły wątpliwości, co do ich zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. Autentyczność złożonych do akt sprawy dokumentów nie była kwestionowana a jednocześnie żadna ze stron procesu nie żądała złożenia ich oryginałów. Aczkolwiek dokumenty te w większości stanowiły dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c., to stosowanie do treści art. 233 k.p.c. Sąd, dokonując ich oceny w ramach swobodnej oceny dowodów uznał je za wiarygodne i przydatne dla ustalenia faktycznego a w konsekwencji, poczynił na ich podstawie ustalenia faktyczne. Materialna moc dowodowa dokumentu prywatnego zależy bowiem od jego treści merytorycznej. O materialnej mocy dowodowej dokumentów prywatnych rozstrzyga sąd zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów (por. art. 233 k.p.c.; K. Knoppek: Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 września 1985 roku, sygn. akt IV PR 200/85, PiP 1988, nr 5). Sąd, dokonując ich oceny w ramach swobodnej oceny dowodów uznał je za wiarygodne i przydatne dla ustalenia faktycznego.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Stosownie do przepisu art. 7091 k.c.: „Przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego”. Z załączonych do pozwu dokumentów, wynika jednoznacznie, iż Centrum (...) S.A. w W. dokonała skutecznej cesji wierzytelności leasingowej przysługującej spółce wobec strony pozwanej. Tytułem zabezpieczenia spłaty scedowanej na Bank (...) S.A. w/w wierzytelności spółka Centrum (...) S.A. w W. dokonała przewłaszczenia na Bank (...) S.A. przedmiotu leasingu oraz scedowała swoje prawo uzyskane na podstawie umowy ubezpieczenia przedmiotu leasingu.

Gwoli wyjaśnienia wskazać należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego i literaturze nie kwestionuje się dopuszczalności cesji wierzytelności przyszłych według reguł przewidzianych w art. 509 k.c. i następnych. Przepis art. 512 zdanie drugie k.c. czyni bezskuteczne wobec nabywcy wierzytelności wszelkie porozumienia pomiędzy zbywcą i dłużnikiem, dokonane po zawiadomieniu dłużnika o cesji. W tym miejscu zasadnym jest przytoczenie jednego z orzeczeń Sądu Najwyższego, w którym stwierdzono, że: „Zbycie wierzytelności przyszłych ma charakter definitywny i w definitywny sposób kształtuje sytuację prawną nabywcy oraz dłużnika. Dłużnik i zbywca wierzytelności nie mogą zatem – bez zgody nabywcy – skutecznie modyfikować tej sytuacji m.in. w wyniku podejmowanych między nimi czynności prawnych mających na celu zdecydowanie o bycie prawnym wierzytelności przyszłej lub jej modyfikacji po dokonaniu cesji. W każdym razie nabywca wierzytelności przyszłych może także powoływać się na treść art. 512 zdanie drugie k.c., jeżeli dłużnik neguje uprawnienie wierzyciela w związku z dokonaniem odpowiedniej czynności prawnej ze zbywcą (np. w związku z rozwiązaniem umowy leasingu i zwrotem przedmiotu leasingu). Przepis art. 512 k.c. nie ma charakteru bezwzględnie obowiązującego i mógłby być zmieniony m.in. w postanowieniu umowy przelewu. W każdym razie nabywca wierzytelności przyszłej musi mieć określony wpływ na ukształtowanie się własnej sytuacji prawnej w związku z dokonaną cesją wierzytelności przyszłej”.

Na kanwie niniejszej sprawy między pierwotnym wierzycielem a osobą podającą się za cesjonariusza, doszło do sporu co do tego, który z nich jest wierzycielem. Strona pozwana chcąc wywiązać się z ciężącego na niej zobowiązania zdecydowała się złożyć świadczenie pieniężne do depozytu sądowego. Podkreśla się bowiem, że dłużnik nie ma obowiązku tylko na podstawie doniesienia uiszczyć cesjonariuszowi zapłatę. Powinien zbadać, kto występuje w charakterze cesjonariusza, zaś w wypadku wątpliwości (niedostatecznego wykazania cesji wierzytelności czy też kolizji między kilku pretendentami) złożyć, dla uniknięcia niebezpieczeństwa zarzutu spełnienia świadczenia do rąk osoby nieuprawnionej do jego przyjęcia, dłużną sumę do depozytu sądowego. Co więcej w literaturze istnieje pogląd, iż w razie wątpliwości dłużnika co do tego, czy przelew jest dokonany lub czy jest ważny, aby wzmocnić swoją ochronę, powinien zażądać od zbywcy zawiadomienia go na piśmie o dokonanym przelewie lub podjąć inne kroki zmierzające do wyjaśnienia tej okoliczności (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14 kwietnia 1994 r., sygn. akt I ACr 178/94, OSA 1994, z. 6, poz. 30). W stanie faktycznym niniejszej sprawy nie ulega wątpliwości, że strona pozwana niezwłocznie po podjęciu informacji o zaistniałym sporze – powstaniu wątpliwości – co do osoby wierzyciela, wystąpiła do Sądu z wnioskiem o zezwolenie złożenia rat leasingowych do depozytu sądowego.

Zgodnie z art. 470 k.c. ważne złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego ma takie same skutki jak spełnienie świadczenia. W literaturze i orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane już zostało stanowisko, zgodnie z którym formuła „ważnego złożenia” obejmuje przynajmniej dwa elementy. Po pierwsze musi występować wskazana w ustawie przyczyna upoważniająca dłużnika do złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu. Po wtóre świadczenie dłużnika musi być zgodne z treścią zobowiązania (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2004 r., sygn. akt IV CK 237/03, nie opublikowane.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 1970 r., sygn. akt II CR 159/70, OSNC 1970, z. 11, poz. 209). Jeżeli wspomniane elementy występują łącznie, złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego wywołuje takie same skutki prawne jak spełnienie świadczenia wprost wierzycielowi. Oznacza to, że w sytuacji gdy wierzyciel wytoczy powództwo o wykonanie zobowiązania, dłużnik może go odesłać z żądaniem świadczenia do depozytu sądowego. W orzecznictwie przyjęto, że jeżeli dłużnik złożył przedmiot świadczenia do depozytu sądowego, to nie może być uwzględnione powództwo o zasądzenie od tego dłużnika kwoty odpowiadającej sumie pieniężnej złożonej do depozytu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2005 r., sygn. akt I CK 735/04, Pr. Bank. 2006, nr 7-8, s. 6).

W rozpoznawanej sprawie przyczyną złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego przez stronę pozwaną były okoliczności przewidziane w art. 467 pkt 3 k.c., tj. spór co do tego, kto jest wierzycielem pozwanego: nabywca wierzytelności (cesjonariusz) czy jej zbywca (cedent). Sąd nie miał wątpliwości co do tego, że w świetle pism przedprocesowych otrzymanych przez stronę pozwaną od cesjonariusza i cedenta (...) sp. z o.o. mogła powziąć uzasadnione wątpliwości odnośnie do przynajmniej wierzyciela. W związku z tym, że będąca przedmiotem cesji wierzytelność pieniężna była już wymagalna, a suma pieniężna złożona do depozytu sądowego odpowiadała treści istniejącego zobowiązania pozwanego dłużnika, uznać należy, że złożenie do depozytu sądowego było „ważne”

w rozumieniu art. 470 k.c. Już taka konstatacja uzasadniała wniosek, że - skoro cesja okazała się skuteczna - zobowiązanie dłużnika wobec cesjonariusza wygasło z chwilą złożenia przedmiotu świadczenia (sumy pieniężnej) do depozytu sądowego. Mimo jednak złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego strona powodowa domagała się zasądzenia od pozwanej spółki kwoty odpowiadającej sumie złożonej do depozytu sądowego.

Stanowisko powoda nie mogło być uznane za uzasadnione. Jeżeli bowiem nastąpiło „ważne” złożenie do depozytu sądowego to następują skutki prawne wykonania zobowiązania i to od daty złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego. Skoro zatem zobowiązanie wygasło w znaczeniu materialnoprawnym, to brak w ogóle podstaw do wydania rozstrzygnięcia uwzględniającego żądanie powoda. W wyniku złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego zobowiązanie łączące cesjonariusza z dłużnikiem (pозwanym) skutecznie wygasło. W związku z tym cel procesu o spełnienie świadczenia nie może być sprowadzony jedynie do potrzeby uzyskania przez powoda (cesjonariusza) odpowiedniego wyroku zasądającego legitymującego do odbioru świadczenia z depozytu sądowego. Jeżeli bowiem dłużnik złożył ważne przedmiot świadczenia do depozytu sądowego to nie może być uwzględnione powództwo wierzyciela wytoczone przeciwko temu dłużnikowi o zasądzenie kwoty pieniężnej odpowiadającej kwocie złożonej do depozytu z tym tylko uzasadnieniem, że wyrok zasądający ma legitymować wierzyciela do odbioru świadczenia z depozytu sądowego.

Gwoli wyjaśnienia Sąd pragnie wskazać, że możliwe byłoby wystąpienie z procesem o ustalenie ważności takiego złożenia przez wierzyciela (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2004 r., sygn. akt IV CK 237/03, nie opublikowane). Wierzyciel musi wylegitymować się przed sądem, który decyduje o wydaniu depozytu, tj. wykazać swoje prawo do otrzymania depozytu, ale wykazać to uprawnienie mógłby tylko wyrokiem prawomocnym zapadłym w postępowaniu rozstrzygającym spór tego wierzyciela z pozostałymi osobami zgłaszającymi pretensję do otrzymania depozytu i przyznającym temu wierzycielowi prawo do otrzymania depozytu. Tymczasem w niniejszym procesie wierzyciel (powód) wystąpił wobec dłużnika (pозwanej spółki) o zasądzenie kwoty złożonej - jak się okazało - skutecznie do depozytu sądowego. Ważne złożenie przedmiotu świadczenia przez pozwaną spółkę wyłączało - jak wspomniano już powyżej - w ogóle możliwość wydania wyroku zasądającego w zakresie kwoty złożonej do depozytu. Niniejszy proces nie był zatem właściwym instrumentem prawnym do uzyskania przez wierzyciela (powoda) depozytu sądowego. Podjęta przez pełnomocnika powoda próba doprecyzowania powództwa również nie mogła odnieść zamierzonego celu. Trudno było bowiem uznać oświadczenie pełnomocnika Banku (...) S.A., złożone na rozprawie w dniu 3 lutego 2014 r., za doprecyzowanie powództwa. Zamiast zasądzenia kwoty objętej depozytem sądowym pełnomocnik powoda wnosił o ustalenia, że wierzytelność wynikająca z umowy leasingu z dnia 15 września 2000 r. przysługuje stronie powodowej na mocy umowy przelewu wierzytelności z dnia 22 grudnia 2000 r. Po pierwsze – na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 7, poz. 45), którą z dniem 19 kwietnia 2010 r. do art. 193 dodany został § 21, ustawodawca jednoznacznie przesądził, że zmiana powództwa nie może być zasadniczo dokonana w formie ustnej na rozprawie, lecz w formie pisma procesowego. Nie dotyczy to roszczeń alimentacyjnych ani roszczeń dochodzonych w postępowaniu odrębnym z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych przez pracownika lub ubezpieczonego działających bez adwokata lub radcy prawnego. Po drugie, pomimo wejścia w życie ustawy z dnia 16 września 2011 r. (Dz. U. nr 233, poz. 1381) z dniem 3 maja 2012 r., postępowanie w niniejszej sprawie toczyło się według przepisów dotychczasowych tj. o postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych, jako że przepisy przejściowe w/w ustawy przewidują, że stosuje się ją do postępowań wszczętych po dniu jej wejścia w życie (art. 9 ust. 1 ustawy). Oznacza to, że w niniejszej sprawie zastosowanie znajduje art. 479 § 2 k.p.c., zgodnie, z którym: „W toku postępowania nie można występować z nowymi roszczeniami zamiast lub obok dotychczasowych. Jednakże w razie zmiany okoliczności powód może żądać, zamiast pierwotnego przedmiotu sporu, jego wartości lub innego przedmiotu, a w sprawach o świadczenie powtarzające się może nadto rozszerzyć żądanie pozwu o świadczenia za dalsze okresy”.

Reasumując Sąd z przyczyn podanych powyżej oddalił powództwo w całości.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie drugim i trzecim wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na poniesione przez pozwanego oraz interwenienta ubocznego

koszty procesu składało się wynagrodzenie ich pełnomocników procesowych. Zgodnie z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r., w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, minimalna stawka wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika przy wartości przedmiotu sporu przekraczającej 10.000 złotych, a nie przekraczającej 50.000 złotych wynosi 2.400 złotych. Do kosztów celowego dochodzenia praw i celowej obrony zalicza się również opłatę skarbową w kwocie 17 złotych uiszczoną od dokumentu pełnomocnictwa co zostało potwierdzone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 marca 2003 r., III CZP 2/03, OSNC 2003/12/161. Ponieważ zgodnie z treścią ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2006 r. Nr 225, poz. 1635 ze zm.) opłacie skarbowej podlega dokument stwierdzający ustanowienie pełnomocnika, a obowiązek jej zapłaty ciąży na osobach i jednostkach wystawiających (sporządzających) dokumenty (w tym dokument pełnomocnictwa) opłatę skarbową należy zaliczyć do kosztów procesu, ale nie wynagrodzenia pełnomocnika, gdyż to nie on ją uiszcza, a jego mocodawca.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie:

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem proszę doręczyć pełnomocnikowi powoda.